

IBOR míry

Monika Matoušková

1. Úrokové míry
2. Různé IBOR míry
3. LIBOR - historie a skandál

Úrokové míry

Diskontní sazba

- Úroková míra, za kterou centrální banka (ČNB) poskytuje úvěr ostatním obchodním bankám
- Její zvýšení vede ke zvýšení všech úrokových měr na finančním trhu
- Diskontní politika centrální banky působí jako důležitý nástroj měnové politiky prostřednictvím zdražování či zlevňování úvěrů na množství peněz v ekonomice, a tím také na inflaci a vůbec celkový hospodářský vývoj
- Při zvýšení diskontní sazby lze očekávat zvýšení úrokových měr úvěrů a vkladů u obchodních bank, což omezí poptávku po úvěrech a zvýší zájem o vklady - protiinflační opatření restriktivního charakteru snižující množství peněz v oběhu
- Snížení diskontní sazby je expanzivní opatření zlevňující úvěry za účelem zastavení poklesu ekonomického růstu

začátek 2020	7. 2. 2020	17. 3. 2020	27. 3. 2020	1. 10. 2021	5. 11. 2021
1	1.25	0.75	0.05	0.50	1.75

- Úrokové míry, které využívají obchodní banky při poskytování krátkodobých úvěrů mezi sebou navzájem
- IBOR (Interbank Offered Rate) - úroková sazba, za kterou si velké světové banky půjčují na mezinárodním mezibankovním trhu pro krátkodobé půjčky
- IBID (Interbank Bid Rate) - úroková sazba, kterou nabízejí banky pro vklady jiných bank
- Tyto krátkodobé úvěry jsou často strukturovány jako dohody o zpětném odkupu (repo operace) a jejich účelem je zachovat likviditu banky a zajistit, aby přebytečná hotovost byla schopna generovat úrokový výnos

Různé IBOR míry

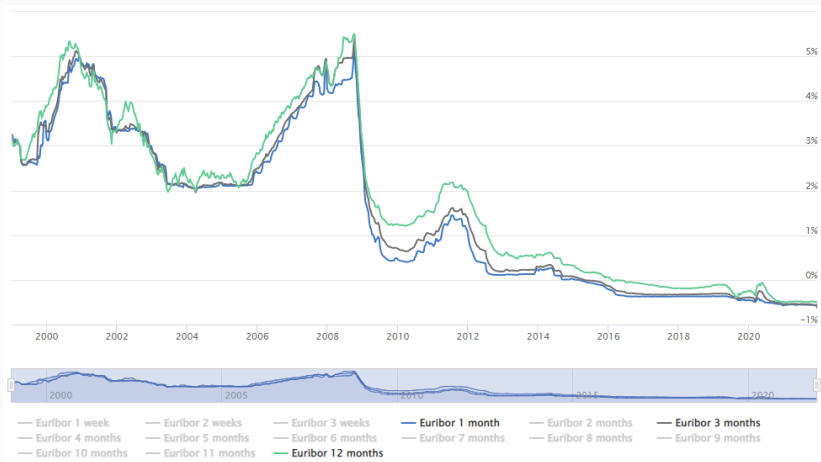
- PRIBOR (Prague)
- EURIBOR (Europe)
- LIBOR (London)
- FRIBOR (Frankfurt)
- TIBOR (Tokyo)
- SHIBOR (Shanghai)
- MIBOR (Mumbai)

- Průměrná úroková sazba, za kterou panelové banky nabízejí na mezibankovním trhu nezajištěné prostředky v korunách těsně před 11:00 místního času
- Panelové banky: Česká spořitelna, ČSOB, Expobank, Komerční banka, Raiffeisenbank, UniCredit Bank
- Výpočet - aritmetický průměr sazeb po vyřazení jedné nejnižší a jedné nejvyšší hodnoty
- Používá se jako referenční úroková sazba u některých úvěrů, které jsou na sazbu PRIBOR vázané a odvíjí se od ní
- Vznik PRIBOR 1992, spravuje CFBF (Czech Financial Benchmark Facility)
- Hodnoty PRIBOR 14. 12. 2021

1 den	7 dní	14 dní	1 měs.	2 měs.	3 měs.	6 měs.	9 měs.	1 rok
2.75	2.78	2.83	3.07	3.17	3.29	3.58	3.72	3.80

- Mezibankovní sazba složená z průměrných úrokových sazeb 20 velkých evropských bank (např. Deutsche Bank, Barclays, UniCredit), které se používají pro vzájemné půjčky v eurech
- Přispívající banky - finanční instituce, které zpracovávají největší objem transakcí na peněžním trhu eurozóny
- Výpočet provádí Global Rate Set Systems, zveřejňuje EMMI (European Money Markets Institute)

EURIBOR



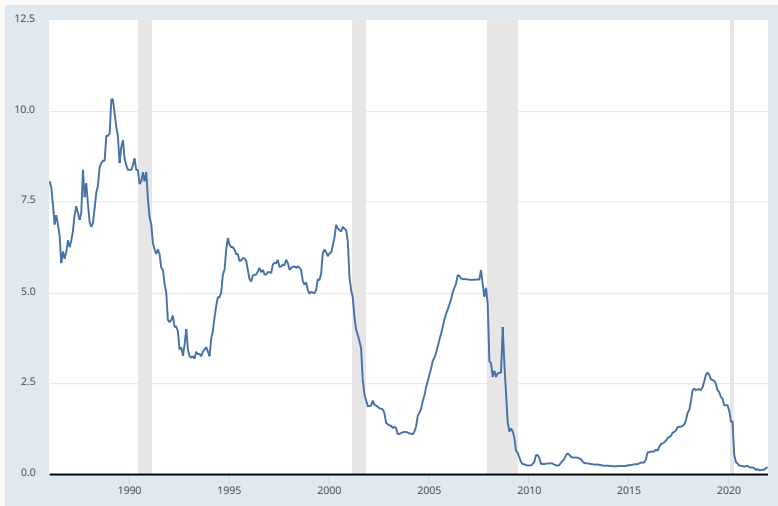
Záporné hodnoty EURIBOR

- 2014 centrální bankou zavedeny záporné úrokové sazby
- Cíl posílit ekonomiku tím, že jsou banky nuceny půjčovat více peněz na trhu
- Záměr snížit vklady v centrální bance a poskytnout více půjček lidem a podnikům
- Negativní dopady - nízká likvidita a větší množství NPA (Nonperforming Asset) - půjčky v prodlení

LIBOR - historie a skandál

- Spolu s EURIBORem nejpoužívanější referenční úroková sazba na světě
- Široce akceptovaný pro různé mezinárodní transakce, jejich pohyblivý výnos může být např. stanoven jako 2% nad aktuálním LIBORem
- Na LIBOR navázány úrokové míry mnoha bank i deriváty a jiné finanční nástroje v hodnotě nejméně 350 bilionů USD
- Aritmetický průměr úrokových měr z depozit nad 10 mil. GBP nabízených v 11:00 dopoledne osmnácti bankami na londýnském mezibankovním trhu (banky National Westminster, Bank of Tokyo, Deutsche Bank aj.), dvě nejnižší a dvě nejvyšší hodnoty se vynechají

3 měsíční LIBOR



- 1969 vznik LIBOR
 - první půjčka s variabilní úrokovou mírou závisující na měnících se podmínkách na trhu (závisela na vykázaných nákladech na financování několika referenčních bank)
 - částka 80 mil. USD
 - řecký bankéř Minos Zombanakis
- 70. léta rozšíření LIBOR jako referenční úrokové sazby pro eurodolarové trhy
- 1984 britská asociace bankéřů BBA formalizovala proces související se správou a sběrem dat

Skandál LIBOR

- 2007 během finanční krize pozorováno nečekané chování LIBOR v porovnání s jinými tržními sazbami a cenami
- 2008 Wall street journal přinesl studii, že některé banky mohly vykazovat menší výpůjční náklady během úvěrové krize v roce 2008
- Narušení důvěryhodnosti LIBOR, pokles počtu transakcí založených na LIBOR
- Došlo k opakované manipulaci ze strany některých bank
- 2012 Barclays Bank pokuta 59,5 mil. GBP od FSA (Financial Services Authority) za selhání související s LIBOR a EURIBOR a pokuta 360 mil. USD od amerických úřadů za manipulaci a nepravdivé vykazování EURIBOR a LIBOR v letech 2005 - 2009
- 2014 převzala správu LIBOR americká společnost ICE (Intercontinental Exchange) - větší transparentnost

Přechod z LIBOR na SOFR

- Kvůli skandálům a zpochybnění postoje jako referenční míry se postupně od LIBOR upouští
- Podle Federálního rezervního systému a regulátorů v UK bude LIBOR postupně vyřazen do 30. června 2023 a bude nahrazen sazbou SOFR - sazba zabezpečeného jednodenního financování (referenční úroková sazba pro deriváty a půjčky v dolarech)
- Úrokové swapy u více než 80 bilionů dolarů nominálního dluhu přešly v říjnu 2020 na SOFR (úrokové swapy - výměna pevné úrokové sazby za pohyblivou sazbu nebo naopak)
- V rámci postupného ukončování nebudou po 31. prosinci 2021 zveřejňovány týdenní a dvouměsíční sazby LIBOR v USD

Děkuji za pozornost!